

Omavalitsus võib anda keskvõimu Euroopa Kohtusse

Priit Toobal:
Keskerakond aitab Tallinna linnal ilusat maja taastada!
Lk 6–7

Kadri Simson:
Näeme sotsiaaldemokraate jätkuvalt partnerina
Lk 3

Vassili Kopólov:
Venemaa soovib häid suhteid
Lk 4

Jaan Õmblus:
Eestil pole investoritele paeluvat sõnumit
Lk 5

Euroopa Parlamendi saadik SIIRI OVIIR kirjutab, et Eesti poliitikud ja ärimedhed võiksid tutvuda Baskimaa omavalitsuse kogemustega. Alustuseks need, kes Tallinnas kehtestatud müügi- maksu, vaatamata selle seaduslikkusele, millekski lubamatuks ja Euroopas pretsedendituks loevad.

11. septembril 2008 rahuldas Euroopa Kohus Biskaia valitsuse (Baskimaa) apellatsiooni Hispaania keskvõimu vastu. Protestiga otsiti õigust kõrgelt kohtult, sest keskvalitsus oli sekkunud omavalitsuse põhiseadusliku õigusesse ja tühistanud selle maksu.

Vaie sarnanes Tallinna volikogu poolt kehtestatud müügi- maksu tühistamise sooviga meie riigi valitsusk koalitsiooni poolt. Oviir rõhutab, et demokraatlikes riikides väljendub kohaliku omavalitsuse põhiseaduslik garantii ka iseseisvas eelarves ja õiguses kehtestada kohalikke makse.

Nii on mitu Eesti kohaliku omavalitsust aastate vältel toiminud. Üheksa aastat maksid kõik Haapsalust kaupu ostnud või sealseid teenuseid tarbinud inimesed kohaliku müügi- maksu. Aastaid kehtib sama maks ka Harjumaal Harku vallas. Kas on keegi kuulnud mõnd kurja sõna parempoolsetelt võimuerakondadelt selle maksu kohta? Ei saanudki kuulda, sest neis omavalitsustes on võimul nende endi erakonnakaaslased.

LOE VEEL IK 5

Juhtkiri

Kuumast suvest külma eurotalvesse

Ei, ma pole asunud tööle ilmaennustajana! Tean omast käest, et paljudele eakatele, keda vaevavad kroonilised haigused, oli tänavune kuum suvi raske üle elada. Käte jõudnud sügistormid aga ei süsti positiivset meeleolu küll kellessegi, eriti veel, kui poeleti juurde jõudes märkad üle mõistuse kõrgenenud toiduhindu.

Kuigi valitsuse esindajad ning neile kiidulaule laulvad ajakirjanikud ja "majanduseksperdid" ei väsi kordamast, et hinnatõus pole seotud euro tulekuga ja on kasulik meie majandusele, ei suuda rahvas sellist mesijuttu uskuda – eelseisev talv võtab tõsiselt iga endast ja oma perest hooliva inimese. Kes täna veel ei mõista, kui raske tuleb see eurotalv, peab ära ootama jaanuaris juba eurodes saadava pensioni, lastetoetuse, miinimumpalga. Kui oled ära maksnud oma üüriarve, tasunud arstirohtude, toidu jm vajaliku eest, märkad, et tengelpung on tühjem kui kunagi varem – justkui koid oleks sinna sisse pugunud ja söönud viimsegi.

Euro tulekust on abi ühes asjas – nüüd saab ka Euroopa Liidu (EL) juhtidele ja teistele liikmesriikidele selgeks, millisel näljapajukil peavad elama eestlased. Olen varemgi kirjutanud, et Eestis on ühed EL-i madalaimad pensionid. Kuid hoopis paremini mõistab uuel aastal iga europlane, et 270 eurot kuus, mida hakkab saama iga teine Eesti pensionär, on naeruväärselt väike tasu elutöö eest. Kui lisada, et kreeklaste keskmine pension on 1700 eurot ja soomlastel 1400 eurot, siis peaks ka kõige viletsama rehendamiskusega eakas Eestis aduma, et midagi on mäda ansiplaste ilujuttudes pensionide kahekordistamisest. Pensionäre on lihtsalt kenakesti petetud.

Mis aga mõtleval näiteks hõimuvennad teispool Soome lahte meie lastearmastusest, kui saavad teada, et peretoetuste rahast läheb Eestis 59% rikkamale ühiskonnakihiile ja lapsetoetus on 19 eurot! Soomes on lapsetoetus 100 eurot (1600 krooni) ja töötutoetus 551 eurot (8621 krooni) kuus. Aga meie valitsusringkondadest kuulub soove vähendada pensione ja sotsiaaltoetusi veelgi.

Tean, et minugi jutt jääb valitsejatele "hüüdjaks hääleks kõrbes", nii nagu Eestis ei suvatseta adekvaatselt reageerida EL-i peakorterist tulevatele sotsiaalraportitele. Siiski loodan, et kuna Eesti on nüüd OECD liige, peaks Reformierakonna ja IRL-i valitsus väga

ELMAR-JOHANNES TRUU
Keskerakonna Seenioride Kogu esimees

tähelepanelikult lugema OECD raportit ja sinna kirjutatud hoiatust: kui sotsiaalsüsteemi ei muudeta, ähvardab Eestit väga suur vaesusrisk!!!

Kuigi olen sotsioloogiat õppinud, vastavaid uuringuid teinud ja teaduskraadigi kaitsnud, ei saa ma kuidagi uskuda, et rahvast peetakse nii rumalaks, et ta usub gallupitega näidatavat pensionäride ja töötute suurt poolehoidu Reformierakonnale. Ankeetide koostajad, minge maale rahva sekka, küsitlege inimesi pooltühjades küldes, siis saate kuulda õiget *vox populi*'t Reformierakonna ja Ansipi kohta!

Keskerakonna Seenioride Kogul on 21. oktoobril aasta-koosolek, kus tahame isekeskis arutada kõiki neid küsimusi, millega puutuvad igapäevaselt kokku pensionieas inimesed. Kui varem tegid neile muret peamiselt enda tervis ja toimetulek, siis uus aeg on lisanud täiesti uue mure – tööpuuduse.

Oma pikal eluteel ei tulnud enamikul tänastest pensionäridest selle laostava probleemiga rinda pista. Kuid täna, kui su oma peret, lähedasi ja tuttavaid on tabanud tööpuuduse raske sotsiaalne koorem, on vahel tunne, et ei oska ega suuda hädasolijaid aidata ei nõu ega jõuga. Olukorras, kus Eestimaa peredes elab enam kui 100 000 töötut ning teist samapalju on siirdunud laia maailma tööd ja leiba otsima, ei ole meist kellelgi kerge jääda rahulikuks. Vanaema ja vanaisa on sageli sunnitud asendama ema ja isa, kes leidnud või otsimas tööd kodust kaugel. Pisku pension on paljudes maaperedes aga ainus sissetulek, mis võimaldab kuidagiviisi toime tulla.

Analüütikud on hoiatanud, et tööpuuduse kiiret leevenemist pole loota. Kuna valitsus ei suuda midagi korda saata uute töökohtade loomiseks, siis on rahval – valijatel – aeg otsustavalt öelda: Eesti vajab valitsust, kes ka oma rahvast märkaks!

Küllap leidub liiga palju neid, kes oma tühja eurorahakotiga saavad alles veebruaris-märtsis aru, et ma siin kirjutasin sellest, mis tulemas, ega ennustanud niisama.

Kesknädala lugejatele soovin vastupidamist kõigis katsumustes, usku ja lootust, et Eestiski võetakse lõpuks kuulda Cicero tarka hüüet: RAHVA HÜVANG OLGU ÜLIM PRINTSIIP!

Lootus sureb viimasena.

KESKMÖTE:

Kui sotsiaalsüsteemi ei muudeta, ähvardab Eestit väga suur vaesusrisk.

nädala nupud

Pensioniea tõusu oht tõi 3 miljonit barrikaadidele

12. oktoobril algasid Prantsusmaal ulatuslikud meeleavaldused valitsuse kava vastu tõsta pensioniiga 60 aastalt 62-ni. Parlament kiitis projekti heaks. Ametiühingute andmeil polnud uue pensionireformiga rahul miljonid inimesed, kes asusid tänavatel meelt avaldama. Elu Prantsusmaal seisus. Lõpetati autokütuse tarnimine tanklatesse, suleti osaliselt lennujaamad. Mõnes sadamas liitusid streigiga töötajad, kes keeldusid tankereid sisse laskmast. Suur osa bensiinjajaam on suletud; neis hoitakse vaid kohustuslikku kütusereservi kiirabi- ja päästeautodele.

President Sarkozy ja valitsus andsid teada, et viivad selle seaduse ellu „iga hinnaga“. Pole teada, mida nad „iga hinna“ all mõtleavad – kas Prantsusmaa „totaalset õhkulaskmist“? Asi on tänaseks üsna veriseks läinud, sest rahvas on samuti nõuks võtnud võiduka lõpuni minna. Ametiühingud otsustasid, et üldstreik jätkub. Protestijatega liitusid ülikoolide ja kolledžite õppurid, ning rahumeelsed meeleavaldused läksid üle tänavalahinguteks, kus lõhuti kauplusi ja süüdati autosid. Politsei kasutas noorte vastu kummikuule, pisargaasi ja käeraudu. Prantslased, kes ise meeleavaldustest osa ei võtnud, suhtuvad streigisse tolerantselt, mõistes, et kaalul on ka nende endi tuleviku heaolu.

Eesti meedia on Prantsusmaa sündmusi kajastanud vähe - nähtavasti seepärast, et meil neelas rahvas väga rahulikult, ilma hädaldamata, alla tervelt viieaastase pensioniea tõusu (60 aastalt 65-ni). Praegu käivad Eestis üle rahva pea juba jutud, et pensioniiga tuleks tõsta 70 aastani. Kusjuures igati püütakse jätta muljet, et mujal maailmas on pensioniiga meist tunduvalt kõrgem. Näited sellest, et Euroopas panevad sotsiaalpoliitikat muutvad seadused miljoneid inimesi enda eest seisma, Eesti kodukoitud kuvandiga kokku ei sobi.

IRL-i minister Pomerants kahjustas Eesti mainet

8. oktoobril teatas Rahvusringhääling (ERR), et Eesti ja Prantsusmaa on saavutanud kokkuleppe, mille järgi „Euroopa Liidu IT-agentuur tuleb Eestisse“. Siseminister Marko Pomerants avas usutluses „Aktuaalsele kaamerale“ läbirääkimiste seisu. „Töödokumentides on versioon, et agentuuri peakorter asub Tallinnas,“ ütles Pomerants. See, et töödokumentides oli jõutud teatud versioonini, polnud siiski veel kaugeltki lõplik kompromiss. ERR-i uudisteportaal avaldas lisaks ministri hinnangu, et vähemalt lähema kümne aasta jooksul ei hakka kogu agentuur Eestis paiknema. See tähendab, et kadunud on esialgne lootus tuua ka asutuse juurde kuuluvad andmepankade serverid Eestisse.

Isegi kui Eesti ja Prantsusmaa leiavad omavahelise kompromissi, peavad selle kinnitama kõik teised liikmesriigid ja Euroopa Parlament. Paraku sündis siseministri kommentaaridest miski, mille aluseks ehk ainult konfidentsiaalsed töödokumendid. Pomerantsi avameelsest läbirääkimiste seisu kirjeldusest sündis Eesti Päevalehe teatel Prantsusmaa ja teiste Euroopa riikide võimukoridorides tõeline orkaan. Teade levis ka rahvusvahelistes uudistekanalitesse. Euroopa käitumiskultuuri aluseks on kokkulepetest kinnipidamine. Kesknädala hinnangul Pomerantsi tegevus kõvasti kahjustas Eesti huve, sest kinnitamata töödokumentide avalikustamine oli prantslastest koostööpartnerite suhtes alatu ja häbiväärne. IRL suutis taas, nii nagu ka mitmetel varasematel kordadel, Eesti mainet Euroopa silmis kahjustada.

President rahvale!

Riigikogu põhiseaduskomisjoni aseesimees Evelyn Sepp kahetses, et Riigikogu enamuse kinnitas presidendi valimise seadust muutes taas tahet valida president vaid Riigikogule, mitte rahvale. "Sellega taandavad võimuerakonnad presidendi Riigikogu enamuse poliitiliseks ripatsiks. Kui eel-nõu algatajad võtsid vaevaks reguleerida valijameeste valimise korda, viidates proportsionaalse esindatuse vajadusele, ei saa eirata valijameeste enda proportsionaalsuse vajalikkust valijameeste kogus. Valijamehed ei esinda oma küla puud-põõsaid, vaid reaalseid kodanikke, kelle huvide esindamisel on proportsionaalsus äärmiselt oluline väärtus," ütles Sepp.

Praegu valivad kuni 10 000 hääleõigusliku Eesti kodanikuga omavalitsused 1, kuni 50 000-ga 2, kuni 100 000-ga 4 ja üle 100 000 kodanikuga 10 esindajat valijameeste kogusse. "Viimastel presidendi valimistel oli 9 omavalitsust, kus elas rohkem kui 10 000 hääleõiguslikku kodanikku. Elanikke oli neis 721 000 ning hääleõiguslikke 430 000, kuid nende esindatus valijameeste kogus oli vaid 11%. Omavalitsusi, kus oli vähem kui 10 000 hääleõiguslikku kodanikku, oli 218, neis elas 623 000 inimest, kellest oli 455 000 hääleõiguslikku kodanikku, kuid valijameeste kogus oli nende esindus tervelt 89 protsenti."

Seega Eesti hääleõiguslike kodanike hääle kaal valijameeste kogus erines üheksa korda. "See on kasulik IRL-ile ja Reformile, kuid mitte Eesti rahvale," tõdes Sepp. "Põhjendus tänase olukorra jätkumiseks on see, et Riigikogu, kelle osa valijameeste kogus on tõusnud peaaegu kolmandikuni, on ainus institutsioon, kus on võimalik rakendada nn juhitud demokraatiat, ning omavalitsuste esindajate osakaalu ja ka arvu suurendamist just sel põhjusel ei soovita."

HIIBUSE NÄDAL

MASU KARUSELL

KESKNÄDAL

Address: 10130 Tallinn,
Toom-Rüütli 3/5
Tellimine ja levi: 6 177 717
Toimetajad: 6 274 573
6 274 571
6 274 583

Peatoimetaja: Urmi Reinde
urmi@kesknadal.ee
Poliitikatoimetaja: Ivri Vee
ivari@kesknadal.ee
Uudistejuht: Indrek Veiserik
indrek@kesknadal.ee
Toimetaja: Tiit Maksim
tiit@kesknadal.ee

Toimetuse käsikirju ei tagasta.
Kesknädalas ilmunud artiklid
väljendavad nende autorite arvamust,
mis ei pruugi kokku langeda toimetuse omaga.

Sotsid valisid taas endale esimeest

16. oktoobril toimus Tallinnas Sotsiaaldemokraatliku Erakonna üldkogul, kus sotsid oma ajaloos esimest korda pidid tõsisel valimisvõitluses tegema otsuse mitme esimehekandidaadi vahel. Nädalaid kestnud pingelisest valimisvõitlusest väljus võitjana Sven Mikser, keda toetas 438-st üldkogul osalenust 309.

KADRI SIMSON
Keskerakonna aseesimees

Senine erakonna esimees Jüri Pihl pidas kokkutulnud erakonnakaaslastele väga kriitilise kõne. Ta muretses, et sotsid kipuvad asju ajama sõpruskonnana, kus tegelik otsustusõigus pole mitte juhatuses ja piirkondadel. Pihl nentis, et sotsidel on kõrge individuaalse meisterlikkusega häid mängijaid, kes aga ei pea suuremat meeskonnatööd.

Pihl: sotsid petnud ka oma valijaid

Eesootavatele valimistele mõeldes nentis Pihl, et müüt „mustadest“ ja „valgetest“ jõududest poliitikas on kahjulik kogu ühiskonnale. Seda, et sotsid pikka aega eirasid Keskerakonda ja välistasid meid oma koostööpartnerite

hulgast, nimetas ta aga suisa oma valijate petmiseks, sest selline teguviis vähendas ka võimalusi kaitsta enda valijate huve.

Kuni selgus erakonna esimehe valik, oli sotsiaaldemokraatide üldkogul tunda pinget. Seda püüdis talle omase huumoriga leevendada päeva juhtima valitud Ivari Padar. Nimelt läbiti päevakorra esimesed punktid, mis eelnesid esimehekandidaatide tutvustamisele, kiirelt. Nii tegigi Padar ettepaneku, et nüüd saavad saadikud mandaatidega märku anda, kui arvavad, et kell pole mitte 11.55, vaid on juba 12.00, ja võib valimiste juurde asuda.

Erakonna esimeheks kandidaatsid lisaks Pihlile ja Mikserile ka Marianne Mikko, kes samuti oma platvormi tutvustades kinnitas, et eelistab peale Riigikogu valimisi maailma-vaatelist koalitsiooni.

Mikser lubas uuendusi

Mikser lubas sotsidele uuendamist. Rõhudes sellele, et tema puhul on tegemist noorema põlvkonna poliitikuga, ei seadnud ta esmatähtsaks viie kuu pärast toimuvaid Riigikogu valimisi, vaid seadis sihid aastasse 2015. Nii Mikser ja

JUUBELDUS SOTSIDE RIDADES: Sven Mikser on sotsiaaldemokraatide vähemalt seitsmes liider. SDE-d on loomisest peale iseloomustanud pidev juhtimiskriis, mis on kaasa toonud ka identiteedikriisi. Pihl üritas seda murda. Kumba teed läheb Mikser?

tänane peasekretär Kalvi Kõva kui ka aseesimeheks valitud Karel Rüütli pidasid seni suuri tegematajätmiseks sotside kehva esindatust omavalitsustes. Kui täna on sotsiaaldemokraatidel 82 osakonda, siis kõnedes kuulus lubadusi, et kogu maa täidetakse osakondadega juba kohalikeks valimisteks.

Mikseri hea retoorilise kõne lõpetas mitme tuntud sotsiaaldemokraadi (Lauristin, Andres Tarand, Indrek Saar) soovitus valida just teda. Pihlil ei jäänud sellise raskekahurväe soovitusel muuga vastata kui

meenutada, et aasta tagasi, eelmisel üldkogul olid need-samad inimesed samamoodi teda soovitamas.

Sotsiaaldemokraatide üldkogul olid tulnud tervitama kõik Riigikogus esindatud erakonnad peale Reformierakonna. Keskerakonna poolt edastas tervitused mina. Tervitus võeti väga soojalt vastu ning minu kinnitus, et peame sotsiaaldemokraatidest koostööpartneritena väga lugu, pälvis tugeva aplausi.

Samas avaldasin lootust, et sotsidel on piisavalt tarmukust, et

üldkogul pinevus kanda juba järgmisel päeval endast välja. Selleks et vastu astuda Eestis maad võtvale dogmale, justkui saaks Eesti poliitikas olla vaid üks õige arvamus. See arvamus seab eesmärgiks maailmameistri-tiitli kärpimise ning unustab inimesed. See arvamus hoiab kokku abivajajate pealt ning kehtestab makse, mida rikkad ei märka, aga vaesed ei suuda tasuda. Seesama arvamus soovib töötajatel olla oma õiguste tugeva aplausi.

Samas avaldasin lootust, et sotsidel on piisavalt tarmukust, et

näeb sotsiaaldemokraate väga tugeva partnerina sellise arvamus murdmisel.

Üldkogul meeleolu hinnates julgen väita, et meid ja sotsi seovad ühised väärtused, ning seetõttu on ka koostöövaim suurem. Selles suhtes tuleb au anda sotside nüüd juba endisele esimehele Jüri Pihlile, kes julgus murda seni sotside sees valitsenud hirmu, et Keskerakonnaga koostööd teha ei juleta. Täna juba juletakse, ning veelgi enam – seda ka hinnatakse.

Eesti majanduskriis on kestnud 2 aastat

Kui teistes riikides tähendab majanduskriis tänavatel protestivaid inimesi või Läti ja Islandi kombel parlamendi ründamist ja valitsuste vahetumist, siis meie tuim rahvas selle asemel hoopis laulab ja tantsib. Eestlaste massid kogunesid ju augustis 2008 öölaulupeole "Märkamisaeg" või viimati korraldatud "Ühtelaulmisele".

Majanduskriisi alguseks loetakse majanduskasvu langust pärast kaht järjestikust kvartalit. Eestis juhtus see 2008. aasta juulis, kui negatiivse I (-2,2%) ja II (-2,6%) kvartalit järel saabus III kvartalil veel suurem SKP langus (-4,5%). Seega algas Eestis ametlik majanduskriis 1. juulil 2008.

Eelmisel kolmapäeval pakusid reformierakondlased Riigikogu infotunnis omapärase etteaste. Teemal "Hinnatõusust ja elu kallinemisest" pidi Andrus Ansip vastama 10 minutit oma erakonnakaaslaste Maret Maripuu ja Kalle Pallingu küsimustele. Maripuu tahtis teada: "Millal meil siis ikkagi majanduskriis algas?" Ansip andis talle omase vastuse, milles majanduskriisi õige definitsiooni järel sidus Eesti-teema globaalse kriisi alguseks loetava panga Lehman Brothers pankrotiga 15. septembril 2008, ja lõpetas vastuse väidega, et "enamasti ei loeta ka seda 15. septembrit

2008 kriisi alguseks, vaid ajaarvamine algab oktoobrist 2008. Eestisse jõudsid tõsised kriisiilmingud aastavahetusega". Ilmselt mäletavad kõik 2008. a. 23. detsembri Eesti Ekspressis ilmunud Ansipi tsiitaati: "Kui see on kriis, siis ai-

nult sellises kriisis ma tahaks ki elada."

Selleks ajaks olime kõik elanud juba kaks kvartalit majanduskriisis (mida tähistasime öölaulupeoga!), sest ka IV kvartalil SKP oli -10,7%. Eesti SKP oli negatiivne alates 2008. a esimesest kvartalist kuni 2010. aasta esimese kvartalini.

Virgo Krueve,
meediavaatleja

GRAAFIK: Statistikaameti andmetel Eesti SKP väärtuse muutus, võrreldes eelmise aasta sama perioodiga (protsentides). Esitatud ajavahemikul kvartal 2007 kuni II kvartal 2010 - SKP oli miinus I kvartal 2008 kuni I kvartalini 2010.

Mereakadeemia ei suutnud rektorit valida

Eesti Mereakadeemia rektori valimistel ei saanud ükski viiest kandidaadist vajalikke häali. Jätkub peataolek ja õppeasutuse töö edasine kiire laostumine. Õppejõud ja töötajad ei saa enam palkagi. Kas IRL-i juhtkond ei taipa, et haridusminister tuleb kiirelt välja vahetada?

ANTO RAUKAS
akadeemik

Rektorivalimiste ebaõnnestumine võiski olla minister Lukase eesmärk, sest nüüd saab ministri käepikendusena ametisse pandud ajutine kohusetäitja oma moora-mehe tööd jätkata, Mereakadeemia likvideerida ja selle jäänused üle viia Tallinna Tehnikaülikooli kolledžiks.

Kuidas olnukski võimalik rektor valida, kui kaks võimekat kandidaati olid Keskerakonnast ja üks neist endine Rahvaliidu aseesimees!?

Äpu haridusminister

Kas olukorda saanuks viia positiivse lahenduseni? Kindlasti! Kujutan ette olukorda, kui haridus- ja teadusminister olnuks Edgar Savisaar. Sel juhul oleks asi kiiresti leidnud positiivse lahenduse. Ministri käes on ju kõik trumbid. Ministri poolt paika pandud rektori määrab akadeemia nõukogu koosseisu ja just tema ettepanekul määrab minister nõunikekogu koosseisu. Seega sobiva valimiskogu kujundamine on oskuslikul tegutsemisel vaid nõ tehnika küsimus.

Seega praegune minister on lihtsalt äpu, kui ta isegi nii lihtsa asjaga hakkama ei saanud. Aga ta ehk väga ei tahtnudki!?

Arengukava nullitud

Möödunud aastal täitus 90 aastat merehariduse andmisest Eestis. Meie meremehed on toonud riigile palju kuulsust. Merendus on äärmiselt vajalik majandusharu. Minister Lukase poolt 2008. aastal kinnitatud Eesti Mereakadeemia arengukavas aastateks 2008–2015 (perspektiiviga kuni aastani 2020) on palju üllaid eesmärke: kujuneda rahvusvaheliselt arvestatavaks ja haridusökonoomiliselt efektiivseks õppeasutuseks, mis annab tunnustatud mereharidust ning viib läbi merendusspetsialistide täiendus- ja ümberõpet. Nüüd on minister Lukas enda kinnitatud arengukava nullinud ja viinud Mereakadeemia olukorrani, kus õppejõud ja töötajad ei saa enam palkagi.

Nüri mõte

„Vahel on mul selline tunne, et vabandage väljendust, kui Edgar Savisaar päise päeva ajal kalmistul lapselajupü vāgistaks ja ETV seda otse-eetris näitaks, et siis rahvas ütleks, et ajakirjandus valetab, Edgar ei tee nii.“

17. oktoobri Raadio 2 saates „Olukorrad“

riigis“ jagas saatejuht Kalle Muuli avalikkusega otse-eetris oma haiged fantaasiasid, mida maksumaksjad pidid taluma ja lisaks veel ka kinni maksma.

Elekter on varsti kallim kui kuld (ning Savisaarest ka)!

14. oktoobri hommikul Kuku raadiot kuulates satusin akadeemik Anto Raukase intervjuule, kus teadlane ennustab elektrihinna märkimisväärset tõusu. Raukas märkis, et poliitikute juttu ei maksa uskuda.

LAURI LAASI
Riigikogu liige

Väide, et hinnatõus praegu ära jääb, on Raukase sõnul valimiseelne propaganda, – hinnatõus lükkub veidi edasi. Kui jõudsin mõni tund hiljem arvuti juurde, avasin juhtivad uudisteportaalid, et näha, kuidas sellele seisukohale on reageeritud, mida arvavad asjast teised eksperdid, mida ütleb Eesti Energia, kuidas kommenteerivad akadeemiku sõnu majandusminister ja peaminister.

Kas leidsin midagi sellist eest? Ei leidnud! Muidugi mitte, sest kõik ajakirjanikud Eestis on hetkel ametis Edgar Savisaare vara kokkuarvutamise ja Keskerakonna esimehe erasjade arutamisega.

Raukas: Elektrihind mitmekordistub

Ainsad ajakirjanikud, kes selle teemaga ei tegele, töötavad portaalis Elu24, kuid ka neil oli 15. oktoobri hommikul laululolisem uudis kui akadeemik Raukase prognoos, et elektrihind tõuseb kümne aasta jooksul mitmekordseks, kui me ei suuda oma energeetika sõlmkõsimusi lahendada. Elu24 pani sel ajal kokku ülevaadet kreemidest, mida kasutab *Playboy*'s poseerinud Piret Aava.

Kui aus olla, hindan intervjuud Aavaga sisukamaks kui ajalehtedes ilmunud järjekordseid lugusid Savisaare laenust, lahutusest ja dividendidest.

Kujutan ette, kui tormiliselt on asjad arenenud juhtivates toimetustes. Kõigepealt signaal, et rahapesu vastu võitlejad on Savisaare kohta midagi avastanud. Kuid siis selgub, et tegemist on vaid näpuveaga majanduslike huvide deklaratsioon. Olgu, selgus: meervõttis laenu maksmaks kinni majalaenu, et majal poleks laenu peal, kui ta selle oma eksabikaasale lahutuse järel üle annab. Siis algatati uurimine, et kust see laen võeti. Ja kui ka seda keegi ei varjanud ega peitnud, siis ei jäänudki enam midagi uurida.

Mis toimub nüüd? Elektrihind võib kasvõi kuue kuuga neljakordistuda, kuid ajakirjanikud jooksevad ikka ringiratast, püüdes oma saba. Jah, kõik on avalik, ütlevad nad, aga meile tundub, et siiski kahtlane. Jah, kõik dokumendid on üle antud uurimisorganitele, aga meile tundub, et midagi on siin veel. Jah, kõigile küsimustele on vastatud, aga me mõtleme siis välja uued küsimused.

Piret Aava tähtsad kreemid

Lõpuks leiti linnaametnik, kes oli töötanud ettevõttes, mis kuulus mingitele teistele ettevõtetele, mida kuidagi saab seostada Savisaare laenuga, ja sellest räägitakse kolm päeva, nagu oleks avastatud, et Ameerika ja Euroopa vahele jääb veel üks manner, mida keegi pole varem märganud.

Kas meile tahetakse selgeks teha, et tegelikult võttis Savisaar laenu sellelt linnaametnikult ja siis korraldas talle töökoha, et sel oleks mingi sissetulek, kuni Edgar oma võla tasub?.. Ma ei mõista, mis on sel kõigel üldse pistmist Edgar Savisaarega. Kas keegi seletaks ära?

Võib-olla muidugi ei ole minu silm nii terav, nagu Eesti nendel ajakirjanikel, kes joonistasid Äripäevas üle poole lehekülje skeemi noolekeste ja ruudukestega, mis peaks nagu midagi tõestama, aga lõpuks tõendab vaid seda, et Edgar Savisaar ja Deniss Boroditš on omavahel tuttavad.

Ilmselt peab olema vaade sama terav nagu NASA satelliidil, et mõista, mida need noolekesed ja kastikesed endast kujutavad. Selle skeemi kohal peab vist lausuma võlusõnu, mida teavad vaid Marju Lauristin, Vahur Kersna ja Priit Pullerits.

Lõpetuseks on mul vaid üks palve. Ma näen, et Eesti meedias töötab ka asjalikke inimesi, kes oskavad esitada küsimusi, mis lähevad inimestele korda. Pean silmas seda ajakirjanikku, kes uuris Piret Aavalt kreemide kohta. Kas teda saaks ajutiselt suunata majandusuudiste juurde, kus ta võiks küsida kreemide kohta täiendavaid küsimusi? Mind küll huvitab, mis kreemiga peaks end määrima need, kes langetavad energeetikaalaseid otsuseid – et need otsused kuidagi libedamalt tulema hakkaksid. Ehk on meil veel lootust elektrihinna 120-kordsest tõusust pääsemiseks, kui me midagi õigel ajal ette võtame?

(Lühendatult 15. oktoobri Delfist)

Soovime heanaaberlikke suhteid Eesti ja teiste riikidega

Venemaa põllumajandusministri esimese asetäitja Vassili Kopõlovi sõnavõttust Eesti Maarahva V Kongressil

Venemaa juhtkonna arvates on põllumajanduse arendamine, maapiirkondade edendamine ning maaelanike huve silmas pidava sotsiaalpoliitika teostamine üks tähtsamaid riiklikke ülesandeid.

Õeldut kinnitavad erakonna "Ühtne Venemaa" algatusel vastu võetud föderaalne põllumajanduse arengu koht; üleriigiline projekt agrotööstuskompleksi arendamise kohta aastail 2006–2007; põllumajanduse arengu ning põllumajandustoodangu, toorme ja toiduainete reguleerimise riiklik programm aastail 2008–2012.

Käesoleva aasta veebruaris kinnitas Venemaa president riigi toiduainete alase turvalisuse doktriini. Selle põhieesmärk on varustada riik oma kvaliteetse põllumajandustoodangu, toorme ja toiduainetega vähemalt 80% ulatuses, aga kõige olulisemate toiduainetega, näiteks liha ja piimaga, koguni 85–90% ulatuses.

Põllumajanduses oleme majanduskasvu täheldanud 1999. aastast, seega 11 aastat järjest; isegi ülemaailmse finantskriisi ajal 2009. aastal. Suurimad edusammud on saavutatud teravilja, eriti nisu, samuti linnu- ja sealihatootmises. Stabiilsed teraviljasaagid tõstsid meie ekspordipotentsiaali 20–22 miljoni tonnini. Viimasel kolmel aastal ulatus Venemaa osa maailma nisuexportis tervelt 12 protsendini. Tootmiskasv sea- ja linnukasvatuse võimaldas impordi suures osas asendada omatoodanguga. Importliha osa tururesurssides vähenes 35,3 protsendilt 2006. aastal 28,8 protsendile 2009. aastal.

Tänavune anomaalne pöud loomulikult mõjutab agaraatootmise dünaamikat negatiivselt, eriti halvendades põllumajandustootjate majandustulemusi. Valitsus võttis juba tarvitusel mitmeid meetmeid olukorra stabiliseerimiseks ja kaotuste kompenseerimiseks (otsesed väljamaksed enim kannatada saanud majanditele, laenu- ja liisingutagastusmaksete tähtaegade pikendamine, majandite võlgade restruktureerimine). Ettevalmistamisel on meetmed põllumajandusalase kindlustuse täiustamiseks ja maaparanduse arendamiseks.

Hindade stabiliseerimiseks toiduaineturul ja söödateravilja riigisisese vajaduse rahuldamiseks kehtestas valitsus teravilja ja selle töötlemise saaduste ekspordi ajutise piirangu 15. augustist 31. detsembrini 2010. Kuid 30. augustil võeti teravilja väljaveo piirangud maha – Venemaa Föderatsiooni poolt sõlmitud rahvusvahelise humanitaarabi osutamise lepingute täit-

miseks ning mõningatel muudel juhtudel.

Õiguslikust seisukohast olid piirangud tingitud põuast, suure osa saagi hävimisest vääramatu jõu tagajärjel. Kuid pikas perspektiivis on meil rahvusvahelisel teraviljal turul liidripositsioonide säilitamiseks kõik võimalused olemas.

Arvestades linnu- ja sealihatoot-

NAABRIMEHED: Venemaa põllumajanduspoliitik Vassili Kopõlev ning Eestis maarahvakongressi korralduse algatanud erakonna esimees Edgar Savisaar Paide raekojas 8. oktoobril. Foto: Priit Toobal

tootmise kasvutemposid, suudame mitte ainult et rahuldada riigisiseseid vajadusi, vaid alustada ka ekspordi – ning see on selle haru puhul uudis. Muide, tänavu 7 kuuga kasvab lihatootang 8%.

Veendumuse, et kodumaine põllumajandus on võimekas, tagab mitte ainult looduslik potentsiaal, vaid ka viimasel viiel aastal loodud Venemaa toiduaine- ja põllumajanduspoliitika uus versioon. See tõi sellesse tootmissektorisse uusi ettevõtjaid ning uusi investeeringuid ja tehnoloogiaid, tagas harukondliku tootmisbaasi nüüdisajastamise. Kõige selle tulemuseks on majanduskasv. Põllumajanduses on põhiliselt lõpule viidud institutsionaalsed muudatused, milles kujunes välja ja arenes uus ettevõtjate põlvkond, tekkisid eelarvestamise, krediteerimise ja infotagatuse ning põhiliste toiduainete ja nende ressurside turu reguleerimise uued mehhanismid.

Koos sellega tulid ilmsiks ka probleemid, millest edasiminek suurel määral sõltub. Esiteks – toiduaineturu materiaalne baas (toodangu töötlemise ja ladustamise võimsused, logistikakeskused, kauplemiskohad, spetsialiseeritud transport jm turu infrastruktuuri elemendid).

Teiseks – tootmisharu tehnoloogiline uuendamine, mis

üheltpoolt nõuab investeerimist, teisalt aga nüüdisaegse innovaatilise süsteemi loomist (nii põllumajandusteaduse kui ka -hariduse süvendamist, teaduslik-tehniliste tulemite rakendamist tootmises).

Kolmandaks – küla sotsiaalne heaolu ning maamajanduse riskide hajutamise, mitte-põllumajandusliku tootmisfääri laiendamise, et tagada kvalifitseeritud inimeste juurdevool maale ja moderniseerimise käigus vabanevate töötajate hõive.

kaubandust Eestiga iseloomustab Vene põllusaaduste jm toiduainete kaubandusbilansi negatiivne saldo. Põhilisteks eksporditartikliteks Venemaalt Eestisse olid 2009. a. alkohoolsed ja alkoholivabad joogid, kalafilee ja shokolaad.

2010. a esimeses kvartalis kuivas Venemaa eksport Eestisse kokku kalafileetarnete füüsilise mahu vähenemise tõttu – seda kaupa tarniti vaid 16,1%, võrreldes eelmise aasta sama perioodiga.

Põhilisteks imporditartikliteks Eestist olid meil piimatooted, kala ja vähilised, elussead, linnaseekstrakt. 2010. a esimeses kvartalis import Eestist Venemaale kasvas, võrreldes eelmise aasta sama perioodiga, 1,7 korda – seda elussigade tõttu – või, juustu ja kohupiima tarnete füüsilise mahu suurenemise tõttu.

Oleme huvitatud suurendamast oma põllumajandustoodangu tarneid Eesti turule.

Meie kaupade Euroopa turudele pääsemist takistavaks teguriks jääb ka EL-i liikmesriikide põllumajanduse subsidierimise kõrge tase. OECD ametlike hinnangute kohaselt moodustab toetuste osa Euroopa farmerite tuludes põllumajandustoodangu realiseerimisest 22–24%, samas Venemaal on see 13–15%. Subsideerimise kõrge tase tekitab põhiliste põllumajandustoodete ületootmist ning ülejääkide suunamist välisurgudele mõnikord ka omahinnast odavamalt. Kolmandate riikidest pärit "tundlike" kaupade – teravilja, piima, linnuliha, sealihaga, suhkru – pääsu EL-i oma turudele piiratakse kvootide ning range tariifipoliitikaga.

Kõigele vaatamata on Euroopa turg Venemaa jaoks ahvatlev tänu lähedusele ning põllumajandustoorde ja toiduainete kõrgetele hindadele.

Eestiga koostöö arendamise perspektiivseteks suundadeks on:

- koostöö tõuloomakasvatuse valdkonnas;
- koostöö toiduainete ja töötleva tööstuse kõrgtehnoloogiate valdkonnas;
- koostöö näituste korraldamisel.

Kavatseme ka edaspidi teha jõupingutusi nii Eesti kui ka teiste riikidega heanaaberlike ja vastastikku kasulike suhete arendamiseks.

Soovin Eesti maarahvale tervist ja kõrgeid saake!

TOIMETUSELT:
Loe maarahva kongressi meediaarvustusi Ik 10!

Nüüd veel põllumajandus- saaduste ja toiduainetega kauplemisest. Venemaa välis-

Eesti Maarahva V Kongressi põllumajandus poliitika otsusest

Meie leib ja leivakõrvane olgu oma!

Eesti rahva ühismõistus on kinnistunud veendumus, et meie oma töö toidab ja katab meid nii headel kui ka halbadel aegadel. Toitu on jätkunud kutsutud külalistele ja kutsumatute võõrastele, seda on vabamüügile pandud ja sundmüügikohustuste katteks võetud. Leiba pole kunagi olnud raisata ja põlvest põlve pärandatud austus leiva vastu tähendab austust elu ees, aga ka tänuavaldust põllumehele.

Praegusel Eesti valitsusel puuduvad selged põllumajanduspoliitilised eesmärgid.

Põllumajandusmaast ligi kolmandiku kasutusest väljalangemise tõttu ei suudeta tagada kodumaiste põhitoiduainete – liha, kartuli ja rukki – tootmist oma rahva vajaduste täielikuks rahuldamiseks. Sisseveetavate põllumajandussaaduste osakaal on põhjendamatult suur. See ohustab elanike stabiilset varustamist toiduga; koos sellest tulenevate tagajärgedega rahva tervisele ning rahvuslikule ja riiklikule julgeolekule.

Valitsuse lühinägelik majandus- ja regionaalpoliitika on järsult viinud Eesti üheks kõige suurema tööpuuduse ja sügavama majanduslangusega riigiks. Üle kogu Eesti on kadunud tuhandeid töökohti.

Rahva täielikuks varustamiseks kodumaiste tervislike põhitoiduainetega, toiduhindade stabiilsuse tagamiseks ja uute töökohtade loomiseks nõuab kongress valitsuselt ja Riigikogult maaelu ja põllumajanduse praeguse olukorra ning tuleviku arutamist riiklikult tähtsa küsimusena; põllumajanduspoliitika strateegiliseks eesmärgiks seadmist elanikkonna stabiilset ja täies mahus varustamist põhitoiduainetega; riiklike investeeringute programmi väljatöötamist 100 000 ha kasutusest välja langenuid maade taaskasutusse võtmiseks; meetmeid taluperede sotsiaalse kaitse tagamiseks jmt.

Paides, 8. oktoobril 2010

Otsuse täisteksti loe:
www.kesknadal.ee ja
maarahvakongress.ee

Eesti valitsus kohtleb välisinvestoreid inetult

Eesti on kaotamas sellise riigi mainet, kes avatult ja ausalt suhtub rahvusvaheliste investoritega, väidab oma blogis Šoti investeerimispankur James Oates. Tema sõnul on viimased Eestis toimunud suured erastamised näidanud, et välisinvestorid ei saa Eesti poliitikuid usaldada.

Oatesi blogi sissekanne võimendas Briti nädalalehe *Economist* rubriiki *Eastern Approaches**, mis refereerib James Oatesi kui üht paremat Balti riikide tundjat. Oatesi tähelepanekud jõudsid *Economist*'i nädalalehe ajakirjaniku Edward Lucase kaudu, kes on Oatesi lähikondne. Need liberaaldemokraatlike ringkondadega seotud mehed on tuntud kui kauaaegsed Eesti parmpoolsete erakondade toetajad, mistõttu mõjub nende kriitika Ansipi valitsuse aadressil siira ja usaldusväärseks.

Korruptsiooni- süüdistused endisel õhus

Economist'i arvates peaksid eestlased ja nende sõbrad pöörama tähelepanu Oatesi teravatele märkustele seoses Tallinna Vee kohtlemisega Eesti valitsuse poolt. „Eesti on kaua olnud uhke oma laitmatu reputatsiooni üle, mis puudub korruptsioonivastasteid indekseid ja ettevõtjaskorralduse reitinguid. Kuid, nagu Oates märgib, see viis, kuidas Eesti on kohelnud suuri välisinvestoreid, on üksjagu räpane,” märgib ajaleht. Oates tõdeb oma blogis, et viimastel aastatel tehtud välismaistest investeeringutest Eestisse on vaid vähesed läinud tõrgeteta. Ta pöörab

kõigepealt tähelepanu Eesti Raudtee erastamisele. „Ameerika investorid jäid jalgu mõjukatele Vene huvidele, mis piirasid nende osalust tulusal Vene kaubaveoturil. Kuid neil tuli võidelda ka Eesti poliitikute poolt seatud takistustega – korduvalt üritati muuta nende lepingute tingimusi, mille ameeriklased olid heas usus alla kirjutanud. Osaliselt oli see ehk sellepärast, et mitmed Eesti poliitikud olid hakanud kahtlema raudtee erastamise arukuses. Võimalik, et nad olid põhimõtteliselt valesti mõistnud ameeriklaste ettevõtmise iseloomu ja strateegiat,” kirjutab Oates.

Ta rõhutab, et samal ajal tulid ilmsiks mitmete Eesti poliitikute ja riigiametnike vastased korruptsioonisüüdistused. (Vt ka Kesknädal 18.03.2009: „Mart Laar: „See on Eesti kõigi aegade suurim korruptsioonilugu““ – *Kr*)

Tallinna Vesi poliitilises tõmbetuules

Teise näitena toob Oates välja Tallinna Vee, mida seni on peetud eeskujulikuks kohalikku infrastruktuuri paigutatud investeeringuks. Tema sõnul on *United Utilities* teinud olulisi investeeringuid, et viia Tallinna Vee tase rahvusvaheliste standarditele vastavaks.

Nüüd aga avaldatakse Oatesi sõnul firmale poliitilist survet alandamaks hindu oluliselt rohkem, kui oli erastamise tingimustes kokku lepitud. „Veelgi enam, firma usub, et Tallinna Vee vastu suunatud seadusandlust on muudetud – mis on täiesti meelevaldne. Firma on korduvalt nõudnud kohtumisi riigiametnikega, aga need on korduvalt tagasi lükatud. Valitsus näib kohtlevat Tallinna Vett ja teisi investoreid ultimaatumivääriliselt, aga mitte läbirääkimispõhiselt,” kirjutab shotlane. Ta nimetab ohtlikuks populismiks olukorda, kus investoritele avaldatakse survet avaliku arvamuse kaudu.

„Vabaturumajanduse ja demokraatia aluseks on usaldus. Ent investorid on leidnud, et nad ei saa mitte alati usaldada Eesti valitsust, kas see ei murra või ühepoolsetelt ei muuda sõlmitud lepinguid. Või seda, et põhjalikult ei uurita tõsiseid süüdistusi, mis puudutavad ametiseisundi kuritarvitamist. Pole vahet, kas tegemist on korruptsiooni, põikpäisuse või lihtsalt ebakompetentsusega – tagajärg on sama: tuntav kahju riigile,” kirjutab Oates.

Ta hoiatab, et Tallinna Vee vastu suunatud poliitilisel kampaanial võivad olla tõsised tagajärjed. Veetariifide alandamine lühiaegse populaarsuse nimel kahjustab mitte ainult Tallinna Vee elujõulisust, vaid Eesti valitsust hävitab samal ajal laiemalt enda ja riigi mainet, märgib Oates. Tema sõnul ei tohi sõlmitud lepinguid ühepoolsetelt muuta,

Foto B-E KK kodulehelt

EESTI SÕBER: James Oates juhib Tallinnas asuvat investeerimisfirmat *Cicero Capital*, mis keskendub Ida- ja Kesk-Euroopale. 2007. aastal president Toomas Hendrik Ilves tunnustas Oatesi Maarjamaa Risti teenetemärgiga.

paremini sobitumaks muutunud poliitiliste oludega. Oatesi sõnul on Eestis viimastel nädalatel murelikult arutatud, kuidas Leedu on suutnud edukalt meelitada välisinvestoreid oma riiki raha paigutama, Eesti aga mitte. Ja seni, kuni jätkub arutelu Leedu investeerimise üle, ei tohiks Eesti valitsus ega Eesti valijad unustada, et nad seisavad sil-

mitsi väga tõsise probleemiga. **Economist*'i veebipäevikute ala liik *„Eastern Approaches“* (Ida-poolsed Lähenemisteed) kajastab Ida-Euroopat puudutatavaid majanduslikke, poliitilisi, julgeolekualaseid ja kultuurilisi aspekte. Oma nime sai rubriik Briti sõduri Sir Fitzroy Macleani sõjamales-tustel põhineva raamatu järgi.

Vahendas Indrek Veiserik

Eesti paneb välisinvestoreid õlgu kehitama

Nõus tuleb olla Šoti investeerimispankuri James Oates'iga selles osas, et Eesti mainega on probleeme. Küsimus pole mitte niivõrd selles, et suured erastamised on andnud põhjust poliitikuid mitte usaldada, vaid pigem on probleem Eesti üldises negatiivses foonis ja liiges enesekeksuses.

JAANI ÖMBLUS
ettevõtja

Kahtlemata võib mõnda välisinvestorit häirida mõni erastamisest või poliitikutest tulenev probleem. Mõne teise investori jaoks on jälle probleemiks meie majanduskeskkonna ebastabiilsus. Kolmandat häirib aga Eesti väiksus ja tööjõu liigkõrge hind. Neljandal on mingi täiesti muud liiki probleem.

Poolal ja Venemaal hea maine

Ida-Euroopat vaadates on näiteks Poola majanduskeskkonnal väga hea maine. Poola on väga palju saavutanud oma sisulise majanduse ülesehitamisel, seda riiki ei kutsuta ilmaasjata Euroopa Hiinaks. Poolat nähakse viie või kümne aasta perspektiivis Euroopa ühe majanduskeskuseks. Investeeringuid tuleb Poolasse üha juurde ning erinevus Poola ja teiste Ida-Euroopa riikide vahel üha kasvab. Venemaal on samuti hea maine. Seda riiki peetakse väga atraktiivseks ja kasumlikuks majanduskeskonnaks. Venemaal on palju riski, kuid kui nendest suudetakse mõõda minna, siis võib seal teha head äri ja teenida palju kasumit. See meeldib investoritele, ja Venemaal toimetulemist vaadatakse kui

tõsist ärilist saavutust. Eestil midagi Poola või Venemaaga võrreldavat pakkuda ei ole. Siin elades ja iga päev meie ümber räägitavat jälgides võib kohati tunduda, et oleme varsti muutumas maailma keskpunktiks.

**Investorid
vaatavad tervik-
pilti, milles
käibiv raha on
vaid üks osa.**

Õeldakse, et oleme Skandinaavia tiiger, et varsti kuulu- me Euroopa viie kõige rikkama riigi hulka, et muutume regionaalseks finantskeskuseks, et meie majandust hakkab edasi viima innovatsioon, et välismaised firmad tahaksid kõik oma üksusi siia paigutada, ja palju muud selletaolist. Need kõik on väga head loosungid ja unistused, kuid kahjuks on praktilisest reaalsusest väga kaugel. Selliseid kõrgeid sihte saavutada ei suudeta, kuid tagasihoidlikumate kavade ka ei lepita. Kõik, mis Eestil senimaani ette

on näidata, on võlgelamine ja meeleto tarbimine võõra raha arvel. Üheltpoolt, väga enesekeksne maailmavaade, teiselt poolt – ainult teiste raha kulutamisel põhinev majandusmudel pole välisinvestoritele mõistetav ja selle eest ei pälviita kõrget hinnangut. Ega Eestil ole ka mingit musta või otseselt väga negatiivset mainet. Pigem on selline neutraalne kuvand, mis paneb õlgu kehitama: väike riik, alles õpib, ehk suudab tulevikus midagi teha...

Riik võtku Tallinnast eeskuju

Tänases maailmamajanduses peab aga riigil olema väga terav sõnum, isegi kui keegi pisut kritiseerib. Lihtsalt neutraalse, kedagi mitte huvitava ja ükskõiksust tekitava mainega on raske endale rahvusvahelist positsiooni saavutada ja raha teenida. See, et Eesti saab endale euro- raha, on kahtlemata oluline märk. Samas ainult euro meid ei päästa. Kreekas on ju euro, kuid ometi on riik raskest olukorras ja januneb investeerin-

gute järele, kuid ainult euro- raha fakt ei paista neid selles aitavat. Samuti ei ole euro kui raha aidanud jalule Hispaaniat ega päästnud Portugali tagasi- löökide eest.

Seega ei maksaks meil olla seisukohal, et kui euro käibima hakkab, siis üksnes see fakt on piisav, et välisinvestorid meile tormi jookseks. Välisinvestorid vaatavad ikka tervikpilti, milles käibiv raha on vaid üks osa. Hea maine on oluline, ja see aitaks Eestit väga palju edasi. Selle saamiseks tuleb aga vaeva näha.

Heaks näiteks, kuidas piirkonna mainet tõsta, on Tallinn. Pealinn astub pidevalt samme, küll väiksemaid, küll suuremaid, mis nii Tallinna kui ka seeläbi Eestit üha eredamalt maailmakaardile joonistavad. Viimased aastad on oluliselt tõstnud Tallinna tuntust Aasias, Euroopas ja ka mujal maailmas. Kui Tallinna meetodeid saaks rakendada kogu Eesti riigis, siis võiksime tulevikku vaadata küll turvaliselt ja oma maine üle muretsemata.

Algus esilehel

Üheksa korda mõõda, üks kord lõika

SIIRI OVIIR
Euroopa
Parlamendi saadik

Küllastasin hiljuti seoses oma tööga Euroopa Parlamendis Baskimaad. Tööalastel kohtumistel õnnitlesin baske kui Hispaania kuningriigi alamaid jalgpalli-maailmameistri tiitli puhul. Mu õnnitlused võeti vastu viisakalt, aga silmnähtava külmusega.

Kodumaist paralleeli tuues: olukord oli mõnevõrra sarnane Eesti riigi ja Tallinna suhetele, paraku ühe suure erinevusega – kui Baskimaa ja Hispaania suhete juured ulatuvad sügavale ajalukku (Hispaania põhiseaduse järgi on Baskimaa näol tegemist ajaloolise autonoomse piirkonnaga), siis Eesti keskvõimu ja Tallinna omavalitsuse suhtel on tugev päevaliitiline maik.

Baskimaast ei tea enamik eestlastest ilmselt suurt midagi, kui, siis ehk vaid ETA-ga ja terrorismi aktidega seoses. Reisisõbrad teavad ehk Baskimaa kauneid randu, mis on täiesti võrreldavad eestlastele teada oleva Nizzaga [Nice]. Küllap on ka neid, kes on kuulnud (ehk seal isegi käinud) Euroopa ühes olulisemast kloostrist – Santuario de Loyola, kust pärineb jesuiitide ordu rajaja Ignatius de Loyola. Aga majandus, maksupoliitika, sotsiaalsüsteem jms?

Baskimaa omavalitsuse kogemustega võiksid tutvuda näiteks Eesti poliitikud ja ärimed. Alustuseks need, kes Tallinna kehtestatud müügi maksu, vaatamata selle seaduslikule alusele, millekski lubamatuks ja Euroopas pretseedenditaks loevad.

Väga informatiivne mõttevahetus oli mul Baskimaa Biskaia provintsi valitsuse sotsiaal-liberaalset juhi José Luis Bilbao'ga. Eriti tähelepanuvääriv on Baskimaa maksupoliitikat puudutav.

VÄÄRIKAS RAHVAS: Baskid oma lippudega demonstratsioonil Bilbao linnas.

Euroopa Kohtu lahend

11. septembril 2008 rahuldaski Euroopa Kohus Biskaia valitsuse apellatsiooni Hispaania keskvõimu vastu. Mis oli protesti sisu, et otsiti õigust Euroopa Liidu kõrgelt kohtult? Nimelt sekkus keskvalitsus omavalitsuse põhiseaduslikku õigusesse ja tühistas viimase poolt kehtestatud maksu. Vaie sarnanes Tallinna volikogu poolt kehtestatud müügi maksu tühistamise sooviga meie riigi valitsuskolitsiooni poolt. Tõsi, 2008. aastal lahenduse saanud kaasuse sisuks ei olnud maksu kehtestamine iseenesest, vaid ühe konkreetse maksumäära korrigeerimine Baskimaa omavalitsuse territooriumil. Mida Baskimaa võimud konkreetselt tegid, polegi ehk tähtis. Põhiline on, et nad realiseerisid neile (põhi)seadusega antud ja seadustega rakendatavat õigust.

Väljendub ju demokraatlikes riikides kohaliku omavalitsuse põhiseaduslik garantii muu hul-

gas ka iseseisvas eelarves ja õiguses kehtestada kohalikke maksu. Loomulikult, mitte omatahtsi, vaid ikka allutatuna seaduse reservatsioonile. Sellele toetudes on ka mitmed Eesti kohalikud omavalitsused aastate vältel toimunud. Näiteks üheksa aasta vältel maksid kõik Haapsalust kaupu ostnud või sealseid teenuseid tarbinud inimesed sealset müügi maksu. Juba aastaid kehtib sama maks ka Harjumaal Harku vallas. Kas olete nende aastate jooksul kuulnud mõnda kurja sõna võimulolevate parempoolsete erakondade suust selle maksu kohta? Ei saanudki kuulda, sest nimetatud omavalitsustes on olnud võimul nende enda erakonnakaaslased ja nende eestvõttel ka maks kehtestatud.

Seda ühest küljest, kuid teisalt – kohaliku omavalitsusel tuleb korraldada kõiki kohaliku elu küsimusi ja täita ka talle riigi poolt avalikke ülesandeid, ning selleks peab talle olema tagatud ka piisav tulubaas. Mäletame ju veel, kuidas riik turgutas kohalike omavalitsuste arvel enda tulubaasi, vähendades neile laekumisi tulumaksust. Ja seda tervelt kümnendiku võrra. Samal ajal tõstes riigikassasse otse laekuvat käibemaksu ning aktsiise. Paraku pole Tallinna elanikud turistid ega Keskerakond ühe-projekti-partei. Linnal on elanike ees püsivaid ja pikaajalisi kohustusi, mida tuleb täita.

Aga pöördugem tagasi Baskimaa juhtumi ja konkreetselt Euroopa Kohtu lahendi poole. Kohus otsustas, et Baskimaa võimude otsus vastas Hispaanias kehtivatele seadustele ja tehtud otsused olid kooskõlas EL-i regulatsioonidega. M.O.T.T. Puust ja punaselt öelduna: maksupoliitilist otsust tehes realiseerisid Baskimaa võimud õigust institutsionaalsele ja protseduurilisele autonoomiale. Hispaania keskvõimu otsus polnud kooskõlas ei põhiseaduse ja muude seadustega ega sobinud Euroopa õigusraumile. Õiguskindluse ja õigustatud ootuse printsiibi kõrvalekaldumatu järgimise kohustuslikkuse rikkumisel ei ole seejuures mõtet enam peatuda.

Juhtumi õppetunnid

Mida tasuks baskide juhtumist õppida? Kahtlemata seda, et enne, kui hakatakse kummitempli abil jõudemonstratsioonina seadusi muutma, tasuks asja juriidiline vettpeidavus endale selgeks teha teiste, kasvõi sarnaste Euroopa kohtulahendite kaudu. Seda enam, et oma sõnajõudu demonstreerisid ka mitmed tippoliitikud, kelle teadmised peaksid siiski küündima Euroopa tasandile. Me ei ela enam raudse eesriide taga, ei füüsiliselt ega mentaalselt, seega peaksime tundma ja teadma Euroopa kogemusi. Baskimaa võib ju tunduda kauge, kuid sealsed probleemid on teinekord meieiga väga sarnased. Meeles tasuks pidada meie rahvatarkust: üheksa korda mõõda, üks kord lõika!

Siiri Oviiri kirjutis ilmus ka Õhtulehes.

Toom-Rüütli

Viimastel nädalatel meedias tõstatatud teemad annavad tunnistust, et ettevalmistused 2011. aasta vallimisteks on alanud. Kui positiivse programmi kokkupanek on valitsuserakondadel majanduskriisi jätkudes raske või lausa võimatu, siis konkurentidele varju heitmiseks tunduvad kõik vahendid head.

PRIIT TOOBAL
Keskerakonna peasekretär

Nii tekivadki pooltõdesid ja lausa valesid kasutades ajakirjanduslikud fantoomid, mille seos tegelikkusega peaaegu olematu. Ent teatud poliitiliste huvigruppide tellimust täitvad sullepjad lähtuvad lihtsast tõsiasjast, et poriga loobitavale jääb mudaplekk ikka külge.

Eelmise nädala Eesti Ekspress avaldas loo, milles ajakirjanikud väidavad, et Keskerakond omandas linnalt 700 ruutmeetrit pinda, maksmata selle eest sentigi. Artikli autoreid ei huvita, kuidas asjad tegelikult käisid. Keeruline ja hämar ning tühjast jutust kubisev ründavas toonis kirjutatud kirjatükk keskendub pigem pingele üleskrvivamisele, jättes tõesed töid tahaplaanile.

Mis sündis tegelikult?

Kõigepealt tuleb selgeks teha, et Keskerakond pole linna arvelt mingeid ruume omandanud. Tegemist pole linnavara võõrandamisega, vaid uute reaalosade juurdetekitamisega kaasomandisse kuuluvate üldkasutatavate ja abiruumide arvelt.

Kaasomaniku õiguse ostis Keskerakond eraisikult juba 1997. aastal. Aastad läksid, ning pööningu- ja keldriruumid seisid kasutult. Lagunev hoone tekitas nurinat naabrite, sealhulgas mitme välissaatkonna poolt, kes nõudsid maja remontimist. Kuna käibest väljas olevate pindade kordategemine vajas suuri investeeringuid, samal ajal kui kulu- tuste tasuvus oli enam kui küsitav, ei kavatsenudki linn Toom-Rüütli tänavas olevasse kinnisvarasse rahalisi vahendeid matta. Pigem tegeldi linnale kuuluva reaalosa korrastamise ja majandamisega.

Ent muinsusväärtusliku hoone haldamine ja korrastamine pole odav löbu. Nii sõi objekt linnale laekuvat renditulu, ning mida aeg edasi, seda pakilisemalt vajas lagunev hoone korraldada remonti.

Samas oli jõudsalt kasvava liikmeskonnaga erakonnal vaja uusi ruume, mille saamise võimalusena nähti kasutusest väljas olevate ruumide väljaehitamist. Sellekohase ettepanekuga pöörduti ka kaasomaniku – linna poole, kes ei pidanud investeeringut otstarbekaks, ent oli valmis andma loa uute ruumide ehitamiseks, kui teostatakse remont kogu hoones.

Keskerakond nõustus, võttes niiviisi enda kanda ka linna kohustused.

Tallinna kasu on selles, et linn ei pidanud kulutama rahalisi vahendeid omandi korrastamiseks, vaid seda tegi kogu ehitise ulatuses teine kaasomanik – Keskerakond.

Linnale kasulik kui erakonnale

Telliti väljaehitatavate pindade hindamisaktid. Neist üks määras nende pindade väärtuseks 10 miljonit krooni, teine aga 13,5 miljonit. Aluseks võeti linnale soodsam, suurem pakumine, ning sellest lähtudes kohustus erakond investeerima ehitusse 15,5 miljonit krooni, heakorastades kogu hoone. Linnavalitsusele jäi endiselt 602 m² pinda, mis küll pärast remondi lõppemist saab sootuks uue kvaliteedi ja sellevõrra kõrgema väärtuse. Samuti on linnapoolne kasu selles, et linn ei pidanud kulutama omandi korrastamiseks oma rahalisi vahendeid, vaid seda tegi kogu ehitise ulatuses teine kaasomanik – Keskerakond.

Notariaalne leping on avalik ja õiguspädev

Tehing Tallinna ja Keskerakonna vahel sõlmiti notariaalselt, mis veel kord kinnitab kokkuleppe vettpeidavust ja seaduslikkust. Tallinna Linnavalikogule on 27. jaanuari 2005 määrusega nr 4 (alla kirjutanud tollane reformierakondlastest volikogu esimees Maret

Maripuu) delegeerinud selliste toimingute kokkulepete allkirjastamise kohustuse linnavara valitsejatele, kelleks antud juhul on Tallinna Kesklinna Valitsus. Vastavalt volikogu määrusele 15.11.2001, allkirjastab reaalosadena käibes olevale ehitisele juurdeehitamise kaudu uue reaalosa tekitamiseks korteriomandiseaduse § 29 sätestatud notariaalse kokkuleppe ja teostab muid sellest tulenevaid toiminguid Tallinna nimel linnavara valitseja, kelle valitseda on vastavas ehitises asuv reaalosa, tingimusel, et linnale ei teki kokkuleppe sõlmimisest ja muudest sellest tulenevatest toimingutest varalisi kohustusi. Lisaks tuleb ka ära mainida, et materjalide ja kokkuleppe ettevalmistamiseks kaasati õigusabi Aivar Pilve advokaadibüroo, kes nimetatud küsimuses juriidilisi probleeme ei näinud.

Lõpetuseks

Et jutt ei muutuks sama pikaks ja segaseks nagu Eesti Ekspressi artikkel, tuleks siinkohal otsustada üheselt ja selgelt kokkuleppemat. Kaasomanikud leppisid kokku, et majas teostatakse remont, mille tulemusel paraneb hoone ehituslik ja tehniline olukord ning tõuseb kinnisvara väärtus. Rahalisi kohustusi oli nõus kandma üks kaasomanikest, saades selle eest võimaluse võtta kasutusele seni tühjana seisnud keldri- ja pööninguruumid. Kumbki osapool ei kaotanud ühtki ruutsentimeetritki senisest omandist. Ekspressi arvates võinuks linn oma osa müüa. Kuna tegemist on kaasomandiga, olnuks vaid erakonnal selle ostueesõigus.

Kujutage nüüd ette, kui Eesti Ekspressi ajakirjanikul Tarmo Vahteril oleks kaasomandis korter ning teine osapool müüks selle ilma tema nõusolekuta ja teadmata maha?!

Kujutage nüüd ette, kui Ekspressi ajakirjanikul oleks kaasomandis korter ja teine osapool müüks selle ilma tema teadmata maha?! Küll aga on linn otsinud oma osale korduvalt rentnike, pole aga asjast huvitatuid leidnud.

Notariaalselt sõlmitud kokkuleppe alusel tehti maja korda ning linnal jäi remondile mõeldud raha alles. Lihtne, selge ja mõistlik lahendus.

tänavas saladusi ei ole

Fotod Ivori Vee

2008

2009

2008

2008

2009

2008

2009

Miks president Ilves välispangast laenu võttis?

Keskerakonna peasekretär Priit Toobal ja Keskerakonna noortekogu juhatuse liige Priit Kutser juhtisid eelmisel nädalal tähelepanu, et meedia ajab Edgar Savisaare rahaasjadest kirjutades piinlikult vastuolulist juttu. Samas ei kirjutata kuskil sellest, et ka president Ilvesel on välismaalt võetud hiigellaen – Saksamaa pangalt.

Postimees väitis, et Savisaarele kuuluv osatühing *Fixor Holding* ei ole omanikele dividendide maksnud, kuigi suvel teatasid Äripäev jmt kanalid, et Savisaar võtab ligi pool miljonit krooni dividende. „Suurt osa meediast faktid ei huvita. Ollakse kriitilised väited, et dividendid on võetud, ja mõni kuu hiljem ollakse sama kriitilised, sest dividende justkui ei võetud,“ selgitas Toobal. Peasekretäri sõnul tekitatakse nii vaid üldist segadust. „Savisaar pole avalikkuse eest midagi varjanud,“ lisas Toobal. „Vastupidi, ta on jaganud põhjalikke selgitusi nii ajakirjandusele kui ka politseile ja avalikult vabandanud eksimuse eest majandushuvide deklaratsioonis.“

Toobal ütles veel, et Savisaar esitas oma laenulepingud politseile – nii kaitsepolitsei kui ka prokuratuur on teatanud, et tehingud on nende hinnangul kõigiti seaduslikud ega tekita kahtlusi. „Ka Rahapesu Andmehüüde kinnitas, et rahapesukahtlust neil seoses laenu dega ei ole,“ rõhutas Toobal. Veel 15. oktoobril, kui Edgar Savisaar oli oma trahvi tuludeklaratsiooni ebatäpse täitmise eest juba ära maksnud, rippusid Postimehes esiuudistena ülal: „Savisaar saanuks Eesti pankadelt soodsama laenu“, „Kas Savisaare laenuvõtt Liechtensteinist oli arukas?“, „Sotsid on Savisaare laenu teemal mõõdukalt kriitilised“. Terve pihutäis vanu ja väljaimetud „uudiseid“ jätkuvaks meediapeksuks Keskerakonna esimehe kallal!

Kesknädalale näib, et Reformipostimees oli väga kurb, kui see teema üldsuse huviorbiidist nii kergelt maha läks.

Ning tõepoolest, miks „valvekoerad“ ei meenuta eesti rahvale (kelle turjal lasub muide Euroopa üks suuremaid era-laenude koormusi), et juhtivaks eeskujuks miljonite laenamisel välismaalt on riigi president? Näiteks 22.06.2009 seisuga oli Ilvesel kaks välispangalaenu – Hypo Vereinsbankist 3 miljonit 280 068 krooni ja Bayerische Hypotheken- und Wechsel-Bank AG-st kinnisvõlad 1 920 000 krooni ja 2 miljonit 408 000 krooni.

Igasugused pealtnägijad ja ärapanijad ja kolmeraudsed võiksid arutleda: kas see võiks suurendada Vabariigi Presidendi välissõltuvust Eesti kohta käivate otsuste langetamisel? **Kn**

Tallinn 10130
Toom-Rüütli 3/5
www.kesknadal.ee

Demokraatia võimatusest (võimalikkusest?) Eestis

Meie valitsejate arvates on Eesti kristlikel väärtustel põhinev läänedemokraatlik riik. Norijad ja silmakirjatsejad ütlevad, et demokraatia Eestis ei tööta. Skeptikute arvates valitseb meil globaalse rahavõimu poolt mahitatud-mehitatud poliitikelaste ja majandusmaafia diktatuur, mis lubab rahvale „demokraatiat“ üksnes nendes piirides, mis ei ohusta diktatuuri (olgu selleks siis kohitsetud kodanikualgatus, nudipäised arvamused, mulisemine raadio- või tele-eetris).

Seisukoht, et demokraatiat (rahva võimu) pole meil kunagi olnudki, näibki olevat tõene. Kui kolmandik rahvast pidevalt eirab valimisi (polevat kedagi valida!) ja teine kolmandik valib selle järgi, millise jalaga voodist tõusis, siis kuidas saab selline poliitilaisk, sõimlev ja tegelikult oma riigi suhtes ükskõikne rahvas teostada oma võimu?

Niisiis, ükskõikne valija, viga on sinus endas – alati on kedagi valida, kasvõi halbade parim. Ja kui sina ei vali, otsustad diktatuuri kasuks.

Õigupoolest ei sünni demokraatia, nagu ta ajalooliselt demokraatiariikides on kujunenud, mitte niivõrd valimiskasti juures (sest valitsejatel õnnestub seal kuidagimoodi ikkagi võim rahvalt varastada!), vaid hiljem – suukorvistamata avalikus arvamuses, väljaastumistes, streikides. Ühesõnaga – rahva pidevas ja kohele avalduvas vastuseisus. Nagu see meil oli hetkeliselt Rahvarinde aegu.

Kui pole vastasseisu, pole ka demokraatiat. Rahvas võib ja peabki valitsejatele andma mandaadi (usalduse), aga ta peab neis pidevalt kahtlema.

Mis on juhtunud aga meil? Valitsejad, kes Eestit on juhtinud enamiku iseseisvusajast, ja pidevalt viimase kümnendi, on viinud riigi sügavasse kriisi. Juba pool aastat enne uusi valimisi hõiskavad nad: „Meie jääme!“ Nad on oma võidus kindlad, sest nad on kõik juba „ära korraldanud“. Eestil läheb aina halvemini, rahvas vaatab seda ükskõiksest kõrvalt, mureseb „noa ja kahvli küsimuste“ pärast: ehk jätkub ametuid töökohti? ehk tiksus elatusraha? ehk midagi ikkagi antakse?.. Ehk...

Ants Metsla, Vändra, Pärnumaa

Rahurikkuja

Kes vaatas 6. oktoobril ETV „Foorumit“, võis veenduda, millise suure sigadusega on Keskerakond jälle hakkama saanud – ta on kippunud reformitud isamaalikule kõnnumaale, võtnud koguni ette maarahva murekongressi korraldamise.

Alles see oli, kui, veel valitsusjuht olles, aitas Savisaar vältida 1939. a. kaubalettide-saaga kordumist ja kehtestada talongisüsteemi. Vähe sellest: Savisaar käis isiklikult avamas rahavahetuse järgseks perioodiks peidetud ladude uksi, millega teenis maailma vihatuima inimese tiitli. Sest seetõttu jäi hea hulk raha õigetes kättesse minemata.

Saades Tallinna linnapeaks, muutis Savisaar toredat stagnatsiooni tava, mis endiste linnapeade vaikelu pooldajatele sugugi ei meeldi. Milleks oli vaja sundüürnike probleemi, kui nad ise toime ei tulnud? Munitsipaalkorterid, lasteaiad, kodulete õõmajad, Harju tänav, Vabaduse väljak jne? Millise koorma asetab selline eeskuju järgmistele linnapeadele? Ja nüüd veel maale, sealset vaikelu segama!

LOOTUS: Kuidas hoida viljad Eesti nurmedel voogamas? Iga tõeline olla tahtev riik peab suutma omaenda rahva ära toita.

Põllumajandusministeeriumile, Talupidajate Keskliidule tööd juurde sokutama... Toiduimportööride edukat äri suigutama... President Ilves tõestas Ärma talu varal juba aastaid tagasi, et põllumajandustootmist Eestis pole teips mitte perspektiivi ja põllud tuleks uuesti metsastada/võsastada. Eurorahade kulumise seisukohast tuleks sellega ka nõustuda – raha välis-turgudel toiduainete sisseostuks esialgu veel jätkub.

Jaan Vahtra, Tallinn-Pääsküla

Meie eliit põlgab maarahvast. Miks?

Eesti kolhoosnike III kongress toimus 15. ja 16. jaanuaril 1988 ja Eesti maarahva I kongress oli 1994. aastal. Neist mõlemast õnnestus mul osa võtta. Maarahva IV kongress peeti aastal 2001. Läks üheksa aastat, aga ühelgi poliitikul ei tulnud tahtmist järgmise kongressi kokkukutsumisega vaeva näha.

Kui aga Keskerakond tegi ettepaneku V kongress korraldada ja alustas eeltööd, sai see algatus kõvasti näägutamist. Et olevat Keskerakonna järjekordne poliitiline reklaam eelolevateks Riigikogu valimisteks! Kogu meie maaelu on kahjuks sellises seisus, mis otsekohe vajab poliitilist sekkumist.

Vaatamata globaalse rahavõimu teenrite vastutõötamisele kogunes 8. oktoobril Paidesse ikka 600 inimest. Neist paljudel on tõsine mure maaelu tänase olukorra ja rõõmutu tuleviku pärast.

Murelikud inimesed said olulisi probleeme omavahel arutada.

Enne seda kongressi ei osanud nii tõsiselt tunnetada, kuivõrd lõhenenud on praegune Eesti ühiskond. Millist lõhe on tekkinud, seda tavainimene ei oska mõista. Poliitikud on hakanud end ise pidama rahva eliidiks, kuid ei suuda eliidina käituda. Enamik neist jäi kongressile tulemata. Kuigi arutati maaelu valukohti, ei vaevunud tulema isegi põllumajandusminister ja regionaalminister. Milline hinnang anda ministrite käitumisele? Kuidas saavad nad oma valdkonda juhtida, kui ei taha maarahva esindajatega kohtuda? Miks nad kardavad kohtumist rahvaga? Selline kohtumine annaks ka igale ministrile palju uusi ideid. Need kõrged ametnikud, kes eirasid kongressi, tuleb arvata maaelu pidurdajate hulka.

Oleks olnud väga tore, kui Ene

Ergma oleks lõõnud selja sirgeks ja olnud maarahva esindajatega koos. See oleks igati tõstnud lugupidamist temast tööinimeste hulgas. Ka oleks see kasuks tulnud tulevaste valimistel.

Meile kõigile peaks hakkama tõsist muret tegema ajakirjan-duse suur kallutatatus paremale – ei kirjutata maaelu valu-punktidest, sest globaalne rahavõim seda ei vaja. Toimus küllalt suure tähtsusega sünd-mus Eesti poliitilises elus, mis aga ei leidnud kuigi põhjalikku kajastamist meie päevalehtedes. 9. oktoobri Postimehes andis Tiina Rekan kongressist põgusa ülevaate. Lisatud fotomaterjal oli aga osaliselt ebaõnnestunud, mõni foto lausa alavääristas kongressist osavõtjaid. Eesti Päevaleht (EPL) ja Õhtuleht ei pidanud vajalikuks kongressi kajastada. Samal ajal EPL kulutas 9. oktoobril pool lehekülge Andrus Kivirähki kirjutisele,

kus ta mõistis hukka meedia-lärmi, mis eelnes Tätte ja Matvere merereisile. Kas sel-samal leheküljel ei võinuks olla asjalik lugu maarahva kongressist?

Nende meeste meresõit on väga tõsine ettevõtmine. Aga Eesti maaelu tulevik on veel palju tõsisem.

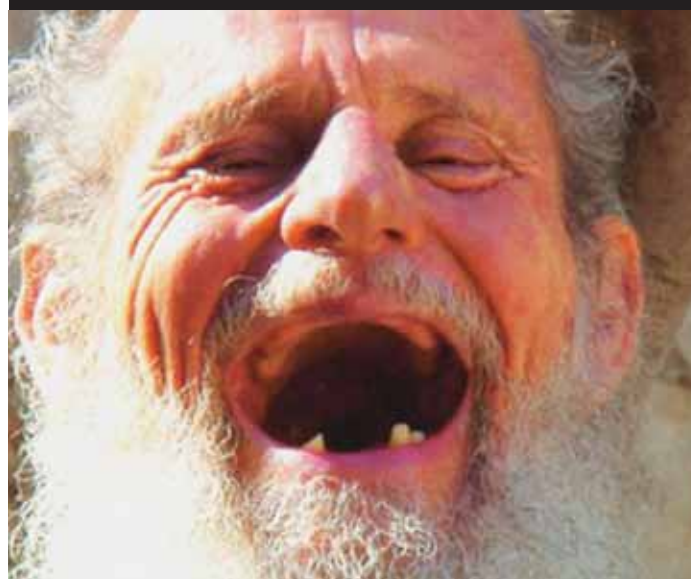
Eesti kolhoosnike III kongressil sain ka sõna võtta, kuigi hästi ei tahetud mind kõnetooli lasta. Mu sõnavõtt oli 27. ja viimane. Siis ütlesingi: kui toimub järgmine maarahva kokkusaamine, nimetame selle Eesti põlluharijate ja kar-jakasvatavate kongressiks, või julgeme juba öelda – Eesti talurahva kongress? Tolle-aegne telemees Rein Hanson on hiljem mitmel korral öel-nud, et Müüripeal ennustas maarahva kongressi tulekut.

Manivald Müüripeal,
Varbla, Pärnumaa

Eesti vajab inimesekaitset

KAKS NAERU: Kas kurvasilmne keep smiling või siiralt ohjeldamatu rõõm maailmast ja endast selles, olgu siis või mis tahes hinna eest? Kumba tasuks tänases Eestis rohkem pruukida? Fotod internetist

on avalikult olnud loomult pensionäri vaenulikuks, oleks kena, kui need parteid vähe-malt võitleksid inimese õiguse eest siitilmast kergemini lahkuda. See kärbiks ju kulu-tusi vanurite peale... Tihti jõuavad haige inimese kannatused niikaugele, et ta soovibki surra. Koera või kassi tohib Eestis kannatustest vabastada, kuid inimest mitte.

Olen ise üle 75 aasta vana ja mul on süda haige. Seetõttu loodan kiiret surma ja kardan kõige rohkem insultit. Oleks hea, kui võiks selle puhuks teha perearsti juures testam-entliku korralduse surma-süsti saamiseks.

Praegu saame koos abikaasaga kahepeale rahaliselt hakkama. Kuid ma pole kindel, et pärast abikaasa lahkumist enam toime tulen. Selletõttu mõtlen palju enesetapu võimalustele.

Vabaturm oma laste heaks

Hooldekodu on viimane, mida tahan näha, sest see rõõviks mu lapselt iga kuu 4000 krooni, mis on talle väga ränk koorem.

Tõenäoliselt esinebki juhu-seid, kus hooldekodus oleva vanuri laps või selle abikaasa otsib üles vanurit teenindava arsti ja pakub talle raha vaevleja lõpu kiirendamise eest.

Mina hoolin oma lapsest piisavalt, et minna vabaturma tema pere päästmise nimel. Eriti siis, kui mu elu muutub üheks lõputuks kannatuseks ja peab niikuini ükskord lõppema.

Töetsija Põlvamaalt
(Kirjutanu isik ja elukoht, samuti anonüümseks jäämise põhjus on toimetusel teada.)

nismi talitlushäiret koostoides aga mitte. Vananedes organism kulub ja tihti tekib mitmete hädade kompleksi, mis võib olla küllalt individuaalne. Mõned vanainimesed kurdavad, et arstid ei usu nende kurtumisi.

Teoreetiliselt on meil võimalus perearsti vahetada, kuid sageli ei saa seda kasutada, sest perearste on vähe ja sel tohtril,

kelle alla soovitakse minna, on koormusnorm täis.

Vajame inimesekaitset!

Inimesekaitsete töö on keeruline ka seetõttu, et pole välis-tatud olukord, kus abitu vanainimene kardab kellelegi kaevata või kurta, kui sotsia-alaõõtaja on teda ähvardanud toetuse vähendamisega. Kuna IRL ja samuti Rohelised

Eesti leiutis: bolševistlik kapitalism

Viimasel 20 aastal on Eestis kangekaelselt väiditud igasuguseid meenutusi sotsialismist. Kulutatakse hoopis kogu jõud kapitalistliku paradiisi loomiseks. Samas luuakse seda mingite bolševistlike meedoditega: helgesse homsesse kistakse inimesi vaat et vägisi, hoolimata aasta-aastalt suurenevatest ohvritest.

ALEKSANDR TŠAPLÕGIN

Jah, tõesti – verd veel tänavatel ei ole. Kuid seda ajani, mil kapitalismiehitamise käigus kannatada saaval rahval pole veel lõppenud viimnegi kannatus ja rahvas pole tänavatele tulnud, et nõuda endale teistsugust, mitte-bolševistlikku kapitalismi. Aga kuna Eesti pole Prantsusmaa, kus kolm

miljonit inimest tohivad rahu-likult välja tulla ja streikida, võivad meil rahvarahutused kaasa tuua suuri ebameeldivusi. Ega siis asjata meie jõustruktuure kõiksuguse „spetsiitnikaga“ varustata.

Samas aga jätkub ka veretuid ohvreid. Majandusliku Koostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) andmeil on Eestis alla vaesuspiiri elavate inimeste osakaal suurenenud 7 protsendilt 20 protsendile. Sama organisatsiooni andmeil elab vaesuspiiri taga 63 protsenti 130 tuhandest töötust ja 41 protsenti 380 tuhandest pensionärist. Arvestades seda, kui madalale on meil vaesuspiir langetatud, võib eeldada, et suurel osal neist inimestest, kui nad just päris ei nälg, on söögiga vähemalt

raskusi. Meie valitsus püüab loomulikult seda kolemat reaalsust varjata, sarnanedes sellega jällegi bolševikele, kes kohe pärast võimuletulekut sulgesid kõik opositsioonilised ajalehed. Näiteks, juba kolm aastat ei telli valitsus minimaalse ostukorvi maksumuse uuringu. See on ka selge – oli selle maksumus juba 2007. aastal 1031 krooni kuus, samal ajal, kui toetusraha on ka täna 1000 krooni kuus. Hinnad on aga kolme aastaga tõusnud 12 protsenti.

Sama bolševistlikult käitub valitsus ka parlamendis: kõik opositsiooniparteide ettepanekud heidetakse valitsusparteide poolt juba eos kõrvale ega lastagi neid isegi arutelule suurde saali. Vastuseks opositsiooni arupärimistele (see on veel üks väheseid demokraatia tunnuseid Eestis) soovib minister: need, kellele miski ei meeldi, otsigu endale elamiseks mõni teine riik! Mäletamist mööda saatsid ka bolshevikud 1918. aastal oposi-

sionärid maalt välja. Muide, proletariaadi diktaatuuri partei hakkas ennast hiljem tunduvalt vähemhumaanselt ülal pidama ja välismaale deporteerimise asemel hakati saatma Siberisse. Õnneks Eestil oma Siberit ei ole, see-eest on aga aina rohkem poliitilist politseid meenutav KaPo ja peaaegu ametlik seisukoht, mille kohaselt kõik kahtlused praeguse valitsuse kursis trakteeritakse ebalojaalsusena riigi vastu.

Teiste sõnadega, meid püütakse jälle raudse käega õnne poole kupatada. Vahe on lihtsalt selles, et kui varem peeti õnne all silmas kommunismi, kus „igähele tema vajaduste ning igähele tema võimete kohaselt“, siis praegune õnn on kapitalism, kus „igähele tema võimete kohaselt“. Samas pole muutunud võitlusmeetodid sellise õnne saavutamiseks: need, kes ei taha või lihtsalt ei suuda seda õnnestamistempot välja kannatada, ohverdatakse.

Olga Sõtnik tõi kesknoored Riigikokku

Lasnamäe kesknoored käisid Riigikogus külas Olga Sõtnikul. Koos roniti Pika Hermanni torni, jälgiti Riigikogu istungit ja arutati vabas õhkkonnas poliitilise olukorra üle.

Suurepärase mulje jättis imekaunis vaade Pika Hermanni torni tipust. Tõdeti, et kõigis, kes vähemalt kordki on näinud Eestit Toompea tipust alla vaadates, sünnib tahe ja jõud oma riiki kaitsta ja toetada.

Noortel vedas, kuna samal ajal kõneles Riigikogu istungil kaitseminister Jaak Aaviksoo. Huvitav, et saal oli peaaegu tühi – kokku vaid kolm-neli rahvasaadikut ja Riigikogu esimees. Võib-olla oli sel hetkel võimukandjatel lõuna? Aga võib-olla hoopis ei peagi koalitsioonierakonnad tähtsaks otsuste langetamist ja probleemide lahendamist enne valimisi?

Koos Olga Sõtnikuga arutati

teravaid päevaküsimusi. Need puudutasid astmelist tulumaksu, eurot, aktsiise, tööpudust, ettevõtlust, valimisi

Foto erakogust

NOORED RIIGIKOGUS: Pika Hermanni tornist paistab Eestimaa imekaunis! Pildil noorte seas ka Olga Sõtnik.

ja muidugi haridust. Olga lubas, et kesksaadikud annavad endast kõik kaitsmaks Riigikogus kõikide eestimaalaste huve ega lase ennast kiskuda valimispopulismi. Nõnda puutusid noored kokku meie tipp-poliitikutega igapäevaeluga. Mõnele tundus see

raske, mõnele lõbus, aga päris kindlasti ei ole poliitika igav. Pole välistatud, et keegi neist noortest asub juba ise nelja aasta pärast Riigikogus Eesti elu korraldama!

Vladimir Svet,
Keskerakonna Noortekogu aseesimees

Endine Riigikogu liige, psühhiaater Arvo Haug: „Kuningas on alasti mis alasti!“

Ajakirjandus arutab ikka veel, kas Maarahva V Kongress oli poliitiline üritus või mitte. Tule taevast appi! Olen käinud paljudel meditsiinikongressidel, ja kõik need on olnud tervishoiupoliitilised sündmused. Probleemiderohke maaelu on loomulikult poliitiline küsimus.

Omanikuajakirjandusega on nagu on: kelle leiba sööd, selle laulu laulad. Vaatamata Andres

Kuuse püüdlukutele katsetele ETV „Foorumis“ või Neeme Korvi pingutustele „Postimehes“ („Kuningas on alasti“, 9.10.10) kongressi vajadust nullida, tuleb siiski viimasega nõustuda – kuningas jäi alasti mis alasti!

Mõeldagu siis üliku all kumba kuningat tahes – tegevusetult vaikinud kogu rahva Presidendi või kogu riigi Peaministri. Maarahva mured osutusid võõraks mõlemale. **Kn**

Haug

Tartlastega kohtub

Georg Pelisaar

Neljapäeval, 28. oktoobril kell 17
Keskerakonna Tartu büroos
(Ülikooli 12, II k) kohtumine
Riigikogu liikme Georg Pelisaarega.

Info ja registreerimine:
73 05 915 või 53 43 20 72

**Lp. seeniorid, tulge kohtuma
Henrik Normanniga!**

Keskerakonna Lasnamäe piirkonna seeniorid
kohtuvad

**laupäeval, 30. oktoobril kell 14 Henrik
Normanniga.**

Teema: elust ja inimestest.

Kõik teisedki huvilised väljaspoolt Lasnamäed
on oodatud!

UUSMAA
KINNISVARABÜROO

Kinnisvarabüroo UUS MAA
Ostame metsa- ja põllumaad
üle Eesti.

tel. 5595 2906

e-mail: marek.ujuk@uusmaa.ee

**Linnavalitsuse
teenindusbüroos
saab tasuta õigusabi**

Tallinna linnavalitsuse teenindusbüroos (Vabaduse väljak 7, esimene korrus) annavad õigusteadust õppivad tudengid linnakodanikele tasuta juriidilist nõu. Üliõpilaste Õigusbüroo praktikandid nõustavad linnavalitsuse teenindusbüroos

**esmaspäeviti kell 10–13 eesti keeles;
teisipäeviti kell 10–12.30 vene ja eesti keeles
ning kell 12.30–16 eesti keeles;
kolmapäeviti kell 9–12 ja kell 13–15
eesti keeles;
neljapäeviti kell 10–13 vene ja eesti keeles
ning kell 13–16 eesti keeles;
reedeti kell 9–14 eesti keeles.**

Telefonitsi konsultatsiooni ei anta – abi saamiseks tuleb teenindusbüroosse kohale tulla. Teenindatakse elavas järjekorras.

**Tasuta õigusabi Tallinna
ringkonnakohtus**

Üliõpilaste Õigusbüroo annab Tallinna majanduslikult vähekindlustatud elanikele tasuta õigusabi ka Tallinna ringkonnakohtus:

**esmaspäeviti kell 10–17 eesti ja vene keeles;
teisipäeviti kell 11–16 eesti keeles;
kolmapäeviti kell 10–13 vene keeles ja
kell 13–15 eesti keeles;
neljapäeviti kell 12–16 eesti ja vene keeles;
reedeti kell 14.15–16 eesti keeles.**

Mälestame!

LEONHARD TAMMEVÄLI
1929-2010

Eesti Keskerakond

Nädala juubilar NIKITA MIHHALKOV 65

Hiljuti juhtusin Venemaa televiisioonist nägema huumorisaadet, kus vene kino- ja teatrinäitlejanna ning televiisiooni saatejuht Larissa Guzejeva („Julm romanss“) küsib Angelina Jolinilt: „Kes siis sina ka oled?“ Jolin vastas, et ta on kuulnud Hollywoodi näitlejanna. Guzejeva küsis seepeale: kas Jolin on tõesti mänginud mõnes Nikita Mihhalkovi filmis, et ennast kuulsaks näitlejannaks peab?..

Jah, loomulikult on see grotesk. Kuid teatavasti, kus suitsu, seal tuld. Nikita Mihhalkovi on õigusega nimetatud Venemaa filminduse patriarhiks, aga ka maailma filmikunsti oma tugeva jälje jätnuks. Ei saanud ta ju asjata 2007. aastal Veneetsia filmifestivalil eriauhinda panuse eest filmikunstis ja oma filmi „12“ eest. Ja ka 1994. aastal parima välismaa filmina Oscari saanud „Päikesest rammestunud“ pole niisama „ninanokkimine“.

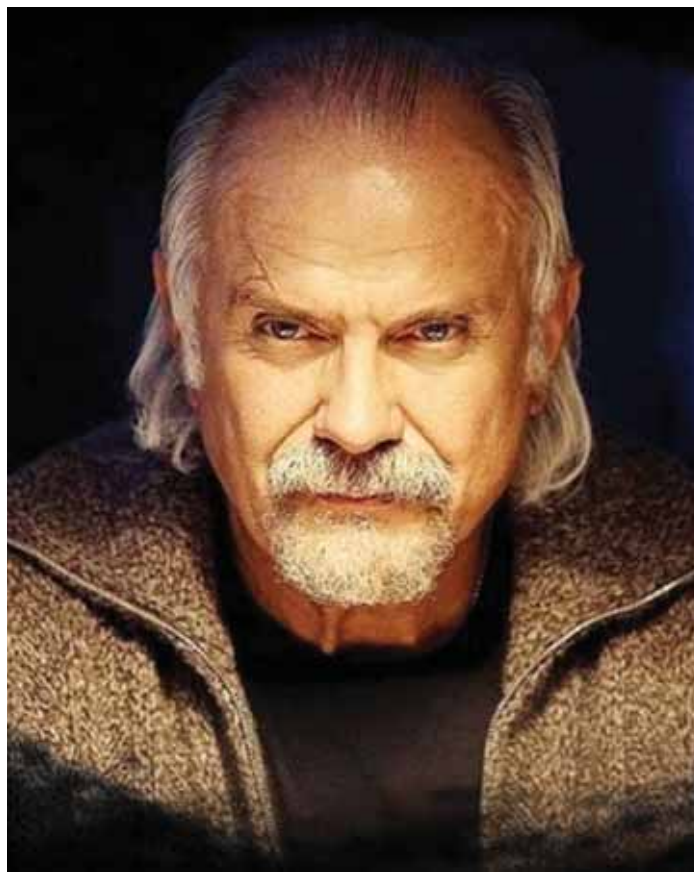
Nikita Mihhalkov on üks noist vägilastest, kelle turjal on püsinud nii Nõukogude kui ka Vene filmikunst. Samas on ta olnud üks vastakamaid kunstinimesi. Juba 1997. aastast juhatab ta Venemaa Filmitootjate Liitu, kus viimased paar aastat on käinud üks suur sõda Mihhalkovi poolt ja vastu. Küll on teda boikoteeritud, küll nii avalikult kui ka tagaselja

süüdistatud raha ja võimu kuritarvitamises.

Juuli lõpupäevil käis Tallinnas üks teine Venemaa kineestika-korüfee – filmistuudio „Mosfilm“ peadirektor, maailma kuulus rezhissöör Karen Shahnazarov. Küsisin talt, mida tema sellest kակusest arvab ja kas ka tema leiab, et Mihhalkov on vaid diktaator, kes on kõik paremad palad endale ahminud ning diskrimineerib kõiki teisi Venemaa loomeinimesi.

Shahnazarov vastas, et tema on kindlal seisukohal: Nikita Mihhalkov on üks parimaid vene filmilavastajaid ja filminäitlejaid, kes on juba selle koguse surematuid filme ja rolle ajalukku jätnud, et seda on peaaegu võimatu järele teha. Tohutult halva maitse tunnus on, kui ennast upitatakse kellegi tõeliselt võimsa kunstniku mahategemisega – just see Shahnazarovi arvates toimuvatki Filmiloojate Liidus.

Nikita Mihhalkov on äärmiselt palju teinud uue Venemaa filmikunsti jaoks. Juba palju aastaid on ta Moskva rahvusvahelise filmifestivali president ning on suutnud selle pärast 90-ndate aastate langust uuesti A-klassi festivaliks muuta. Täna loetakse Moskva filmifestivali sama mainekaks kui on Cannes'i, Berliini ja Veneetsia filmifestival. Moskva festivali zhüriis on

olnud selliseid korüfeesid nagu näiteks Alan Parker, Emir Kusturica, Luc Besson; tänavu oli zhürii esimeheks Quentin Tarantino.

Arvatavasti just tänu tohtule koormusele ühiskondlikus elus on Vene NFSV rahvakunstnikul Nikita Mihhalkovil olnud vähem aega tegelda oma põhitööga – filmitegemise ja näitlemisega. Kui ta mängis aastail 1959–1994 praktiliselt

igal aastal vähemalt ühes filmis, kusjuures polnud osa, mida võinuks tähelepanuta jätta, olgu see siis peaosas või pisike episoodiroll. Nende hulgas olid sellised võimsad ning üksteisest kardinaalselt erinevad rollid nagu Paratov Eldar Rjazanovi filmis „Julm romanss“, naftapuurija Aleksei Ustjuzhanin Nikita venna Andrei (Andron) Mihhalkov-Kontshalovski filmis „Sibe-

riaad“, sir Henry Baskerville filmis „Sherlock Holmesi ja doktor Watsoni seiklused“, jessauul Bröljov omalavastatud filmis „Omadele võõras, võõrastele oma“, aga ka Andrei osa Rjazanovi linateses „Jaam kahele“ ning ettekandja oma filmis „Suguvõsa“. Kõik need osatäitmised on olnud lausa vapustavalt head.

Esimene rezhissööriröö nägi Nikital ekraanivalgust 1967. aastal ning 1994. aastani tuli 17 täispikka mängufilmi, millest minu arust eriti tuleb ära märkida Aleksandr Volodini näidendi järgi vändatud „Viit öhtut“. Mihhalkov tegi selle filmi omavoliliselt. Kuna Kinokomitee ei olnud selle loomist kinnitanud, filmiti see praktiliselt olematu eelarvega, teistest filmidest ülejäänud linditükkidele ning öhtuti ja öösiti, kui paviljon vaba oli. „Viis öhtut“ kujunes Nõukogude filmikunsti üheks pärliks, kuigi ametnikud tahtsid selle algul n-ö riulile panna.

1990. aastate teisel poolel ja 2000. aastatel on Nikita Mihhalkovil valminud vaid kolm filmi: „Siberi habemeajaja“, „12“, „Päikesest rammestunud 2 – Vastuseis“. Kõik kolm peaksid olema tuttavad ka meie filmihuvilistele. Mihhalkovile on ette heidetud suurusehullustust ja suurvene shovinismi – seda eriti „Siberi

habemeajaja“ puhul. Ollakse seisukohal, et see on seotud tema emapoolsete sugulaste aadlipäritoluga. Tema viimane teos on aga vaatajates esilekutsunud nii arusaamatust ja vaimustust kui ka mahatagemist. Ma ise pole seda filmi kahjuks nägema jätunud ja seepärast sõna ei võta, kuid arvan, et sõjajärgse lapsena (Mihhalkov sündis 1945. aastal) on see tema isiklik tunnetus sõjast. Film „12“ on aga minu arvates üks kõigi aegade parimate näitlejatööde musternäide.

Nikita Mihhalkovil täitub homme, 21. oktoobril 65 eluaastat. Ta on alati taotlenud ideaalset, suutnud saada kõige paremaid filmirole, välja võidelnud raha oma filmide tegemiseks (nt „Mustad silmad“ filmiti Itaalias ja peaosas mängis Marcello Mastroianni). Mihhalkov oli alati kõige moekamalt rõivastatud. Mõlemad abikaasad on tal olnud üleilma tuntud kaunitarid. Esimene oli näitlejanna Anastassia Vertinskaja (filmis „Amfiibimene“), kes oli absoluutne Nõukogude seksisümbol, teine – mannekeen Tatjana Mihhalkova. Loodame, et Nikita Mihhalkovi elutöö pole veel tehtud ning tema „püssirohusalv“ pole tühi.

Ivari Vee

Ristsõna:
JAANUS KÕRV

Aare: "Mina ennast...!" "Küll kangutada ei lase!"
Pihl: "Ma arvan, et..." "Mina mikserdan ka edasi!"